

CURIERUL ORTODOX

PUBLICAȚIE
A BISERICII ORTODOXE
DIN REPUBLICA MOLDOVA

Apare din iunie 1995 cu binecuvântarea ÎPS Vladimir,
Mitropolit al Chișinăului și al Întregii Moldove
Nr. 05 (178), 17 mai 2006

ÎNĂLȚAREA DOMNULUI

La 40 de zile de la luminatul praznic al Învierii Domnului sau Sf. Paști, și cu 10 zile înainte de sărbătoarea Pogorării Sf. Duh sau a Rusaliilor, Biserica Creștină prăznuiește cu aleasa bucurie duhovnicească înălțarea la cer cu trupul, a Mântuitorului Iisus Hristos sau Ispasul. Este una din cele mai vechi sărbători creștine, amintită în Constituțiile Apostolice precum și în lucrarea "Despre Sărbătoarea Paștilor" a lui Eusebiu de Cezareea.

Sf. Ioan Gura de Aur o numește "ziua cea mare, cea cinstită și cea luminoasă a Celui Răstignit", iar Sf. Antonie al Alexandriei, Sf. Grigorie de Nissa și Fericitul Augustin i-au închinat cuvântări alese păstrate până astăzi.

În Simbolul Crediței, mărturisim că Iisus Hristos, cel născut din Tatăl mai înainte de veci ca om, născut la "plinirea vremii" (Gal. 4, 4), din Fecioara Maria, a pățimit, s-a răstignit, a fost îngropat, o înviat a treia zi după Scripturi și „s-a înălțat la ceruri și sade de-a dreapta Tatălui”.

În iconomia mântuirii neamului omenesc Înălțarea la cer a Domnului ocupa un loc important și împreună cu Învierea și cu Pogorârea Sf. Duh formează triada de evenimente care pecetluiesc lucrarea divino-umana a Mântuitorului Hristos.

Evenimentul Înălțării ne este relatat de către Sf. Evanghelistii. Sf. Ev. Marcu ne spune pe scurt ca „Domnul după ce a vorbit cu ei (cu ucenicii) S-a înălțat la cer și a șezut de a dreapta lui Dumnezeu” (Marcu 16, 19).

Evanghelistul Luca ne relatează și el minunea Înălțării Domnului: „Si i-a scos afara până în Betania și ridicându-și mâinile i-a binecuvântat. și când îi binecuvânta S-a depărtat de la ei și S-a înălțat la cer. Iar ei închinându-i-se Lui s-au întors în Ierusalim cu bucurie mare...” (Luca 24, 49-52).

Același evanghelist Luca, în cea de a doua sa lucrare cuprinsă în canonul Noului Testament, e vorba de cartea Faptele Apostolilor, ne descrie mai pe larg și cu noi amănunte Înălțarea la cer a Domnului, arătând că Domnul Iisus „până în ziua în care S-a înălțat la cer, după ce a dat porunci apostolilor pe care i-a ales prin Duhul Sfânt, cărora s-a și înfățișat viu după patima Sa prin multe semne doveditoare, arătându-li-se timp de 40 de zile și vorbind cele despre împărăția lui Dumnezeu.” (Fapte 1, 2-3), le-a poruncit acestora să nu se depărteze de Ierusalim ci să aștepte fâgăduința Tatălui - adică revărsarea Duhului Sfânt asupra lor.

Îmbrăcați cu putere de sus, ei apostolii vor deveni martori ai Învierii și ai Înălțării Lui în Ierusalim și în Iudeea și în Samaria și până la marginile pământului. După ce le-a spus acestea - notează Sf. Luca „s-a înălțat la cer, în văzul lor și un nor L-a luat de la ochii lor, și căutând ei la

cer, când mergea El, iată doi bărbați au stat înaintea lor în vestimente strălucitoare. Care au zis: bărbați galileeni, ce stați căutând spre cer? Acest Iisus care s-a înălțat de la voi la cer, așa va veni precum L-ați văzut mergând la cer. Atunci s-au întors Apostolii la Ierusalim de la muntele ce se cheamă al Măslinilor, care este aproape de Ierusalim cale de o săptămână” (Fapte 1, 9-12).

Minunea aceasta a Înălțării i-a copleșit pe ucenici, și abia acum au înțeles sensul duhovnicesc al Împărăției Mesianice întemeiate de Mântuitorul Hristos, care de altfel le-a și spus ucenicilor ca: „nu este al nostru a ști anii sau vremile pe care Tatăl le-a pus în stăpânirea Sa” (Fapte 1, 7).

La fel ca și la Botez, și la Schimbarea la față și aici la Înălțare apare norul de lumina, simbol al prezenței lui Dumnezeu în lume și implicit al teofaniilor din Vechiul și Noul Testament.

Cei doi bărbați în vestimente luminoase, doi îngeri la fel ca și la Înviere, sau după alți exegeți chiar cei doi martori al Schimbării la Față, Moise și Ilie, au rolul de a explicita minunea petrecută acolo pe Muntele Măslinilor și anume ca

Fiul Omului venit pe pământ din slava cerului se reîntoarce biruitor și plin de măreție în cer și sade de-a dreapta Părintelui Cereș conform celor spuse de psalmistul David (Ps. 109, 1).

Martorii cerești ai Înălțării Domnului, le explica în același timp, martorilor pământești, deci apostolilor și celor care erau împreună cu ei și faptul că Înălțarea este un prelude al Parusiei Domnului, adică a celei de a doua veniri. Hristos cel Înviat rămâne în cer în așteptarea manifestării Sale finale (Col. 3, 1-4), adică cea de a doua venire a Sa când se va întoarce tot așa cum a plecat (Fapte 1, 11), coborând din cer (1 Tes. 4, 16), venind pe norii cerului (Apoc. 1, 7), iar aleșii Săi vor urca și ei într-o întâmpinarea Domnului în văzduh (1 Tes. 4, 17).

Prin Învierea Sa din morți, ca biruitor asupra iadului Hristos cel Înălțat la cer a inaugurat un nou mod de viață, a unei vieți cu și în Dumnezeu.

Prin Înviere și prin Înălțare Hristos intra primul în noua viață și în cerul nou și pământul nou, pentru a pregăti un loc aleșilor Săi, apoi se va întoarce să-i ia împreună cu El ca să fie de-a pururi cu El în ceruri (Ioan 14, 2).

În așteptarea acestei noi vieți la care toți suntem chemați, cei botezați în numele Sf. Treimi, trebuie să rămânem uniți prin credință și prin Sf. Taine cu Domnul cel Înviat și Înălțat la cer.

Înviați încă de acum și înălțați la cer împreună cu Hristos (Ef. 2, 6), noi creștinii țintim către cele de sus căci adevărata noastră viață este „ascunsă cu Hristos în Dumnezeu” (Col. 3, 1), iar cetatea noastră este „sus în ceruri” (Filipeni 3, 20), iar idealul nostru este „omul cereș” (1 Cor. 15).

Într-o lume care se afundă tot mai mult în bezna păcatelor, a nelegiuirilor și a deznădejdiei, Înălțarea la cer este un simbol pentru o continuă strădanie de a ne urca spre cer, spre înălțimea binefăcătoare a Adevărului Suprem care este Hristos și în același timp de a „ne înstrăina din lumea cea deșartă și mintea spre cele dumnezeiești să o suim pentru ca Dumnezeu să ne ridice la ceruri” cum rostim în condacul Acatistului Mântuitorului.

Pentru fiecare dintre noi ziua Înălțării, care este în tradiția poporului nostru și o Zi a eroilor, să fie și un prilej de rememorare a faptelor de glorie și a jertfei înaintașilor noștri și un imbold de a iubi și a cunoaște și mai mult pe Hristos și Învățătura Lui cea dumnezeiască și de a cinsti și de a pomeni din neam în neam faptele nepieritoare ale sfinților noștri înaintași.

Arhidiacon Visarion Balțat

CATEDRALA MITROPOLITANĂ DIN CHIȘINĂU- 170 ANI DE LA SFINȚIRE

Vladimir însoțit de un sobor de preoți de la diferite biserici din Chișinău. Mitropolitul a adresat un cuvânt de felicitare cu prilejul zilei femeilor creștine.

A urmat un concert în cadrul căruia au evoluat un număr impunător de coruri printre care cel al Catedralei „Nașterea Domnului”, inclusiv corul de copii al; al Seminarului Teologic din Chișinău „Sf. Trei Ierarhi”; al bisericii „Sf. Irh. Nicolae”; al parohiei „Sf. M. Mc. Dumitru”; al mănăstirii „Sf. M. Mc. Teodor Tiron”.

La 7 mai, Duminica Sfințelor femei Mironosițe, în scuarul Catedralei Mitropolitane a avut loc un concert consacrat împlinirii a 170 de ani de la sfințirea Catedralei „Nașterea Domnului” din Chișinău.

Manifestarea a început cu un Te-Deum oficiat de către ÎPS Mitropolit

Pe lângă aceste colective corale bisericești au mai prezentat creații pascale corurile: „Lacrimoza” de la liceul „M. Berezovschi”; „Kalev” din Tallin, Estonia; „Edera”, formație folclorică, precum și Orchestra Simfonică Națională a Companiei Publice „Teleradio-

Moldova”, Orchestra Simfonică și Capela Corală Academică de Stat „Doina” a Filarmonicii Naționale.

Au delectat spectatorii cu vocile superbe Maria Bieșu, primadona Operei Naționale din Chișinău și Mihai Munteanu, solist la Opera Națională. În cadrul concertului cu un cuvânt de felicitare s-a adresat și dl Vasile Ursu, primar general interimar al capitalei, remarcând importanța unor astfel de măsuri cultural-bisericești, care sunt binevenite și trezesc sufletele spre liniște și fapte creștinești.

În final Mitropolitul Vladimir a mulțumit tuturor pentru participare la acest concert aniversar pentru Catedrala Mitropolitană expunându-și nădejdea că manifestările vor continua în comun acord cu primăria municipală pe parcursul întregului an.

Ierarhul a înmănat diplome bisericești tuturor colectivelor corale

participante la concertul jubiliar.

Corul bisericii „Sf. Dumitru”

AGENDA DE LUCRU A ÎPS VLADIMIR, MITROPOLIT AL CHIȘINĂULUI ȘI ÎNTREGII MOLDOVE

Sâmbătă, 22 aprilie

În fruntea unei delegații oficiale a Bisericii Ortodoxe din Moldova IPS Vladimir, în seara Sâmbetei Patimilor a adus Lumina Sfântă de la Ierusalim.

Duminică, 23 aprilie

ÎPS Vladimir a oficiat Liturgia Sfintei Învierii la catedrala mitropolitană din Chișinău.

Luni, 24 aprilie

A doua zi de Sf. Paști a fost oficiată slujba praznicală la Catedrala Mitropolitană din Chișinău, cu participarea tuturor arhierilor Bisericii Ortodoxe din Moldova (Mitropolia Moldovei).

Marți, 25 aprilie

Mitropolitul Vladimir împreună cu

PS Anatolie, Episcop de Cahul și Comrat, și PS Petru, Episcop de Nisporeni, Vicar al Mitropoliei Moldovei, la care s-au adăugat un sobor de preoți și diaconi, au liturghisit la mănăstirea "Sf. M. Mc. Teodor Tiron" (Ciuflea) din Chișinău.

Miercuri, 26 aprilie

Înalt Prea Sfinția Sa Vladimir a participat la manifestările comemorative întru pomenirea participanților la lichidarea urmărilor catastrofei de la Cernobâl.

Duminică, 30 aprilie

În Duminica Tomei, împreună cu toți arhierii Mitropoliei Moldovei a săvârșit o rugăciune comună la mănăstirea "Sf. Irh. Nicolae" din s. Condrita, r. Strășeni.

Sâmbătă, 6 mai

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir a liturghisit la biserica „Sf. M. Mc. Gheorghe” din Chișinău.

Duminică, 7 mai

În Duminica Sfințelor Femei Mironosițe, IPS Vladimir a oficiat Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie la mănăstirea „Sf. Marta și Maria” (Hagimus, Căușeni).

Pentru contribuția deosebită la construcția sfântului așezământ s-au învrednicit de medalia „Sf. Ștefan cel Mare”: monah. Cleopa (Rusu), Ioan Stirban și Ioan Mutescu din or. Suceava, România.

Joi, 11 mai

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir a primit în Palatul mitropolitan pe dl Dimitriu Haralambos, ambasador extraordinar și plenipotențial al Republicii Elene în Ucraina și Republica Moldova, și dl Dimitris Moshopoulous, consul general al Republicii Elene în or. Odesa, Ucraina.

9 MAI - ZIUA VICTORIEI

În dimineața zilei biruinței și comemorării celor căzuți și veteranilor celui de-al doilea război mondial conducerea de vârf a republicii a participat la manifestările desfășurate cu acest prilej. Au fost depuse flori la monumentul „Sf. Ștefan cel Mare”, precum și la Complexul memorial „Eternitate” din Chișinău.

Din partea Bisericii Ortodoxe din Moldova la manifestare a participat Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Vladimir alături de prot. Vadim Cheibaș și prot. Veaceslav Șpac.

La 9 mai Chișinăul a fost inundat de drapele tricolore, panglici roșii, decorații sovietice și muzica fanfarelor militare. De altfel chiar cu câteva zile înainte de 9 mai orchestra prezidențială îi dădea zor cu repetarea celebrului „Marș Slaveanki”, ceea ce infirma orice temeri că sărbătorirea Zilei Victoriei ar putea fi cumva umbrită de celebrarea Zilei Europei. „Conflictul” dintre cele două sărbători a ajuns perfect vizibil în ședința în plen a Parlamentului din 4 mai curent, când fracțiunea majoritară comunistă a declinat invitația opoziției de a adopta cel puțin o declarație cu ocazia Zilei Europei. Legislativele majorității statelor europene și chiar Parlamentul European adoptă astfel de declarații în fiecare an.

De altfel, Republica Moldova a fost una din cele doar patru țări din Europa care a sărbătorit la 9 mai Ziua Victoriei, alături de Rusia, Ucraina și Bielorusia. Cei drept ucrainenii au pus în acest an accent mult mai mare pe sărbătorirea Zilei Europei.

Dar există oare într-adevăr o contradicție între 9 mai - Ziua Victoriei și 9 mai - Ziua Europei?

În realitate între cele două sărbători de la 9 mai nu există absolut nici o contradicție. În fond, e vorba de una și aceeași sărbătoare, tratată în mod diferit. În versiune sovietică Ziua Victoriei era o perpetuare a ideii confruntării, a elogierii puterii militare sovietice și făcea parte din scenariul de propagandă militaristă sovietică. Era un prilej de a scoate în Piața Roșie în fața misiunilor diplomatice occidentale zeci de mii de soldați defilând în pasul cadențat împrumutat, de altfel, de la Wehrmacht, și de a scoate ultimele mostre ale tehnicii militare sovietice. Era mai curând un “memento” pentru potențialii adversari ai URSS decât un “in memoriam” pentru cei căzuți în război. Și simțea oare nevoia regimul comunist să comemoreze cele 27 de milioane de victime ale războiului când în urma represaliilor leninist-staliniste au murit cu mult mai mulți iar ruina țării în 1922, după războiul civil, se arată chiar totală?

În același timp Ziua Europei e și ea o celebrare a sfârșitului războiului doi mondial în Europa. Dar e o sărbătoare a împăcării, a speranței, a iertării.

Cor. CO

CERNOBÂL, 20 DE ANI DE LA TRAGEDIE

Data de 26 aprilie 1986 se înscrie în analele istoriei drept ziua celei mai mari tragedii a sec. XX – avaria de la centrala atomo-electrică de la Cernobâl, Ucraina. Acest eveniment s-a răsfânt asupra mai multor țări, inclusiv și a Republicii Moldova. Peste 3000 concetățeni de-ai noștri au participat la lucrările de lichidare a consecințelor catastrofei de la Cernobâl.

În amintirea celor care au suferit în urma acestei catastrofe s-a hotărât ridicarea unui complex comemorativ. În acest complex intră o biserică cu hramul “Sf. Gheorghe” și un monument pe str. Trandafirilor din Chișinău. În anul 2002 ca paroh-administrator al acestei biserici a fost desemnat prot. Eugen Condrea.

La 26 aprilie 2004 Mitropolitul Vladimir a sfințit piatra de temelie a bisericii, iar paralel cu aceasta a fost ridicată și o bisericuță de iarnă.

Anul acesta, tragicul eveniment a fost comemorat printr-o slujbă specială oficiată de Înalt Prea Sfinția Sa Vladimir. La eveniment au fost prezenți dl Valerian Cristea, viceprim-ministru, dl Vasile Ursu, primar general interimar al capitalei, reprezentanți ai parlamentului și ambasadelor.

Mitropolitul Vladimir s-a adresat cu un cuvânt de binecuvântare către participanții prezenți, apreciindu-le curajul și devotamentul pentru binele apropiatului și societății.

În semn de recunoștință 43 de parcipitanți la lichidare

consecințelor avariei de la Cernobâl au fost decorați cu diplome patriarhale, iar dl Tudor Capatina, președinte al Societății “Cernobâl” a fost decorat cu medalia “Sf. Ștefan cel Mare”, dl Andrei Vicolas, vice-presedinte, și dl Vladimir Ghița, secretarul consiliului Societății “Cernobâl” cu medalia “Cuv. Paisie Velickovski”.

Prot. Eugen Condrea, parohul-administrator al bisericii “Sf. Gheorghe”, a fost decorat cu paliță și cruce cu pietre scumpe, iar prot. Ioan Baleca din parohia Pecise, r. Rezina, unicul slujitor participant la lichidarea consecințelor tragediei de la Cernobâl, a fost decorat cu paliță.

Veterani ai armatelor române și sovietice din capitală au primit ajutoare financiare și materiale de la Primărie

75 de veterani ai Armatei române și 75 ai Armatei sovietice au primit vineri, 5 mai, cate 200 de lei și colete cu produse alimentare acordate de Primăria Chișinău cu prilejul Zilei de 9 mai. Prin intermediul Fondului Municipal de protecție Socială a Populației, autoritățile locale mai accordea câte 500 de lei pentru veterani invalizi, câte 400 de lei pentru veterani și câte 300 de lei

pentru văduvele veteranilor.

Primăria a organizat întâlniri separate cu veteranii Armatei române și cei ai Armatei sovietice „pentru a evita anumite incidente între ei”, a declarat presei primarul interimar al capitalei, Vasile Ursu, care i-a invitat și pe unii, și pe alții să participe la inaugurarea Complexului „Eternitate”, pe data de 9 mai.

Tradiția de a invita la Primăria

Chișinău veteranii Armatei Române a fost instituită de ex-primarul Serafim Urecheanu. Veteranii au mulțumit autorităților locale că Primăria a fost singura instituție care i-a recunoscut și i-a apărât în societate, datorită cărui fapt ei nu au rămas marginalizați de structurile municipale.

În municipiul Chișinău sunt circa 2300 de veterani, inclusiv 200 ai Armatei Române.

Primul cleric care s-a învrednici de titlul „Om emerit al Republicii Moldova”

Anul acesta prot. Veaceslav Șpac a împlinit frumoasa vârstă de 50 de ani.

Cu această ocazie la mănăstirea Condrița a avut loc un serviciu divin în cadrul căruia omagiatul a fost decorat cu ordinul “Sf. Ștefan cel Mare”, gr. II. Totodată au primit decorații bisericești și alți slujitori ai sfintei mănăstiri.

În predica sa ÎPS Vladimir a menționat aportul

considerabil pe care îl depune prot. Veaceslav Șpac în activitatea Direcției mitropolitane, felicitându-l la acest popas jubiliar și exprimându-și convingerea că prin recenta desemnare a Sfinției Sale în calitate de administrator al acestui așezământ monahal vor porni lucrările de renovare.

Cu un cuvânt de felicitare pentru părintele Veaceslav Șpac a venit și dl Vladimir Voronin, care zilele acestea i-a conferit titlul onorific “Om emerit al Republicii Moldova”. Astfel, părintele Veaceslav este unicul slujitor al Bisericii Ortodoxe din Moldova care s-a învrednicit de o astfel de înaltă distincție.

La rândul său prot. V. Șpac a mulțumit pentru atenția și onorurile acordate, menționând că toate acestea sunt un merit al tuturor celor care sunt alături și-l susțin zi de zi, luându-și angajamentul ca și de acum înainte să ducă cu smerenie și sârguință ascultările încredințate de către Mitropolitul Vladimir.

Cor.: Sunteți autorul a unui curs de istorie a pedagogiei moderne. Ce schimbări observați, la noi, în teoria pedagogică a ultimilor ani? Cum influențează acestea asupra procesului educațional?

V.P.-C.: Răspunsul la această întrebare ar putea constitui subiectul unei cărți întregi. Am să formulez niște constatări de ordin general, în baza studierii a peste 1500 de materiale publicate în presa pedagogică și în culegerile de lucrări științifice pedagogice. Ca reper, pentru comparație, am să iau pedagogia epocii istorice precedente – epoca demolării socialismului de cazarmă rusesc. Schimbările din pedagogie sunt în legătură directă cu schimbările social - economice produse în societate, în legătură cu ideile pedagogice invalide importate peste hotare în ultimii ani.

De 15 ani, pedagogia noastră de tip capitalist-colonial e în criză profundă. Comparativ cu epoca precedentă, a „Perestroicii”, când pentru un scurt moment licărise o rază de lumină în pedagogie, a dispărut idealul (modelul) educațional oficial. Ceea ce astăzi unii demnitari

ameliorare a societății prin perfecționarea oamenilor educați în școală. Acum, oficial, e pus scopul „adaptării la realitate”. Probabil, autorii oficiali consideră societatea noastră atât de perfectă, încât nu mai e nevoie s-o ameliorezi. Trebuie numai să te adaptezi la realitățile ei.

Cor: Totuși pedagogia modernă vine cu multe inovații care stimulează creativitatea elevului, propune metode noi de predare, de asimilare mai grabnică a informației?

V.P.-C.: Da, azi se vorbește foarte mult despre creativitate. Comparativ cu ultimii ani ai „Perestroicii”, în lipsa motivației suficiente pentru învățatură, a sporit cu mult numărul de procedee didactice - „șmecherii” de stimulare a interesului față de materialul predat. Curriculum-ul impus conține manipulații, un exces de material inutil, prevede prea multe obiective, în condițiile de ore limitate.

Au apărut multe idei folositoare în managementul educațional. Mai multă atenție se acordă evaluării cunoștințelor. Dar nu se știe dacă evaluarea a devenit obiectivă.

moralității creștine (relația de cuplu e relația dintre bărbat și femeie, pe calea prevăzută de natură, în scopul creării familiei), altfel, dacă instinctele sunt scăpate din frâu, omul se transformă într-un animal.

Am studiat atent aceste manuale la disciplina „Deprinderi de viață” dintr-un interes dublu – ca medic, dar și ca părinte care vrea să știe ce calitate a studiilor îi oferă școala propriului copil. Am rămas stupefiat... Ele conțin o serie de erori grave, care vor aduce daune serioase atât sănătății și integrității psihice cât și celei fizice a copiilor, stimulându-le mai degrabă acele comportamente deviate care chipurile sunt combătute de autori. Prezența acestor erori nu pot să mi-o explic altfel decât printr-o perfidă dezinformare, deoarece prea grave sunt acele greșeli și îi descalifică totalmente pe autori. Iată unele din ideile și afirmațiile dăunătoare, certate cu știința:

1. Prezentarea relațiilor sexuale orale ca raport sexual cu risc de infectare aproape inexistent. În realitate, sifilisul se transmite tot atât de ușor pe cale orală, precum și pe cea vaginală. În venerologie,

la pubertate nu e nici o urgență. Trebuie respectat clasicul principiu al pedagogiei: instruirea conform particularităților de vârstă. Altfel există riscul apariției unor devieri psihice.

Cor.: Cum influențează asupra reușitei școlare și a dezvoltării personalității debutul precoce al vieții sexuale, fapt care, volens-nolens, este stimulată de instruirea de timpuriu în domeniul sexual, precum remarcăți Dvs. și alți specialiști.

V.P.-C.: Influențele nu sunt favorabile – distragerea de la carte, oboseala, atitudinea ușuratică sau drame amoroase cu decepții și depresii nedorite în perioada de creștere. Personalitatea devine vulnerabilă. O persoană ce are de pe băncile școlii mai mulți parteneri sexuali cu greu va putea crea pe viitor o familie armonioasă. De asemenea, în cazul debutului timpuriu al vieții sexuale crește riscul îmbolăvii cu diferite infecții transmisibile, iar aceasta influențează în mod direct asupra sănătății viitorilor copii, sau chiar există riscul ca viitoarele cupluri să nu mai poată procrea...

Cor.: Care este relația dintre drepturi

DIAGNOSTICUL PEDAGOGIEI NAȚIONALE, SAU CUM A AJUNS PEDAGOGUL SĂ PREDEA PERVERSIUNILE DE LA CATEDRĂ

din pedagogie încearcă să dea drept ideal educațional, de fapt nu corespunde exigențelor structurii mostrei de ideal. Un ideal educațional este definitoriu pentru o pedagogie, iar lipsa acestuia devalorizează decisiv toată pedagogia teoretică și practică. Propunerile unor savanți de a formula modelul educațional și scopurile educaționale reieșind din valorile pedagogiei naționale, din păcate, nu au fost luate în considerație.

În ultimii ani ai „Perestroicii”, educației i se acordau circa 19% din PIB, ulterior, finanțarea învățământului a scăzut sub 3% din PIB (din punct de vedere internațional, pragul de jos admisibil fiind de 6%).

Pe timpurile ultimei epoci sovietice, periodic erau publicate materiale oficiale ale conducerii de stat, conținând analize și sugestii pentru reforma din învățământ. Acum conducerea nu se mai interesează de problemele învățământului – acesta a fost lăsat pe mâinile unor bănci și fundații străine, care ne impun programe școlare și manuale, alte infiltrații de orientări degradate. O parte din savanții cu funcții diriguitoare în pedagogia noastră sunt corupți „în serviciul fundațiilor străine”, după cum constata și profesorul, doctorul în pedagogie, V. Mândăcanu.

Dacă prin anii 1988-1989, ziarele pedagogice naționale publicau proiecte cu principiile, direcțiile, conținuturile reformei din învățământ, care se discutau public, atunci „Reforma curriculară” impusă nouă de o bancă străină, la 1998, a fost implantată forțat, fără a face publice principiile, scopurile reale ș.a. Nici nu ni s-a cerut consimțământul.

„Reforma curriculară”, fără ideal național, fără scopuri naționale, cu supraîncărcarea elevilor și a pedagogilor, s-a dovedit a fi cu efect de diversiune antinațională. Ca rezultat: efectul principal al mașinii curriculum-ului (ce cuvânt scârbos, incomod de scris și de pronunțat!) a fost eliminarea din circuitul școlar în stradă a zeci și zeci de mii de elevi, care, dintr-o oarecare cauză, s-au împiedicat la învățatură. Alte pagube ale acestui proiect de origine străină au fost: năruirea educației pro-naționale, manipularea ideologică.

Pe timpul sovietic, doar savanții de la Moscova „pescuiau” idei de peste hotare. Ulterior, pedagogii noștri, cui nu-i lene, au început să țărăie fel de fel de idei, bune-dăunătoare, verificate-neverificate, care au devenit adevărate diversiuni educaționale. Au apărut „pedagogii de alternativă”. De regulă, copiii supuși acestor „pedagogii” fiind educați conform ideologiei mancurtizatoare în stil „pepsi”, sunt pierduți pentru națiune.

A fost eliminată sarcina educației. A rămas numai sarcina instruirii „formative-dezvoltative”. A dispărut clasică idee de

Interviu cu dl dr. V. Pastuh-Cubolteanu, cercetător în istoria pedagogiei, în care se spune că țările suverane își apără sistemul educațional de ideile și practicile păguboase importate din bazarul pedagogic mondial.

S-a pus problema calității învățământului, problema standardelor educaționale. Cineva a și făcut standarde – ce fel de standarde o fi acestea, în lipsa modelului educațional?! Aceiași situație e și cu tehnologiile educaționale. Lipsește setul de criterii de evaluare a schimbărilor și a calității învățământului. Predomină orientarea nu spre satisfacerea în primul rând a intereselor naționale, ci orientarea spre satisfacerea cerințelor organismelor de peste hotare. Lucrările științifice au defectul de a fi scrise ca pentru o pedagogie și o societate „normală”, neafiate în criză. Astfel se manifestă ruperea de realitate a acestei pedagogii.

Este stringent necesară reforma reformei și reformularea principiilor pedagogice pornind de la principiile, valorile și interese naționale, așa cum de fapt este prevăzut și de către Legea Învățământului.

Cor.: Cum pot fi apărute aceste valori ale pedagogiei naționale și care este experiența altor țări în acest sens?

V.P.-C.: Țările suverane își apără sistemul educațional de ideile și practicile păguboase importate din bazarul pedagogic mondial. Aceste state elaborează cu forțe proprii (de către savanții onești, necorupți de străini) propriile programe educaționale. Japonezii, în anii „50, și-au curățit pedagogia de manipularile impuse de regimul de ocupație. Rușii, cu câțiva ani în urmă, și-au curățit actele oficiale pedagogice de tot ce era dăunător, antinațional. Rușii, japonezii, chinezii, evreii, arabii ș.a. nu au permis diversiunea curriculară.

Cor.: Una din problemele apărute la moment în învățământ este cea disciplina controversată „Deprinderi de viață”. Atât savanți cât și pedagogii practicieni, scriitori, medici, juriști, dar și mulți părinți, atenționează societatea despre pericolul unor concepții amorale pe care le inoculează în mentalitatea copiilor această disciplină, cel mai disputat compartiment al ei fiind „educație sexuală”. Dvs ca medic psihiatru ne puteți explica mai bine, cum poate acționa asupra dezvoltării copilului această informație și modul în care este prezentată în cadrul disciplinei?

V.P.-C.: Excesul de informație duce la excesul de preocupări și practici sexuale precoce. Are loc deformarea ierarhiei valorilor. În acest caz relațiile cotidiene dintre copiii de sex opus se biologizează în detrimentul instalării stimei, tactului, politeții. Ulterior, va avea de suferit calitatea psihologică a familiei. Sexualitatea, ca să aibă un rol înălțător, trebuie să fie supusă

sunt descrise anghinele sifilitice. Afirmăția despre securitatea perversiunilor orale este un îndemn ascuns de a practica această perversiune.

2. Prezentarea homosexualității drept variantă firească a sexualității. În realitate, homosexualitatea este o perversiune, o tulburare psihiatrică atestată ca atare în manualele de psihiatrie din diferite țări (a se vedea: *Руководство по психиатрии* под ред. А. Снежневского, v. 2, p. 417-418; В. Блейхер, И. Крух, *Толковый словарь психиатрических терминов*, v.1, p. 219; Каплан, Б. Сэдок, *Клиническая психиатрия*, trad. din engleză., 1998, p. 217; C. Gorgos, *Vademecum în psihiatrie*, București, 1985, p. 46; etc.).

3. Prezentarea „sexului oral” și a „sexului anal” ca activități sexuale firești. În realitate, centrarea individului pe „sex oral” și pe „sex anal” sunt perversiuni.

4. Prezentarea în lumină pozitivă a purtării de către băieți a hainelor, lenjeriei fetelor. Îndemnul purtării hainelor persoanelor de sex opus este o incitare la patologia psihiatrică denumită transvestism, patologie instalată în perioada copilăriei.

5. Prezentarea ca necesară a informațiilor, pozelor și exercițiilor pe teme sexuale copiilor de vârstă de până la 13 ani. În realitate, aceste activități sunt calificate de manualele de psihiatrie ca pedofilie - perversiune pedepsită penal: „Pedofilia prezintă îndemn la acțiune sexuală repetată sau activă (sexuală) față de copiii mai mici de 13 ani”. (Г. Каплан, Б. Сэдок, *Клиническая психиатрия*, traducere din engleză, v. I, p. 482).

Aceste și alte erori sunt o tentativă de scoatere a perversiunilor din psihiatrie în normalitate, din indecență în decență. Acest focus-pocus inadmisibil, este o bază „teoretică” de subminare gravă a moralității copiilor.

Cor.: La ce vârstă și în ce mod poate fi oferită tinerilor informația din acest domeniu delicat al personalității – sexualitatea?

V.P.-C.: În perioada pubertății, de dorit – de către părinți ori de către medic, diriginte, separat fetelor și băieților. Laconic, fără ațâțarea atenției exagerate, așa cum se practică în disciplina DDV.

Cor.: Dar ce atitudine aveți față de inițierea copiilor de la 5 ani în tainele sexualității, așa cum se dorește de către autorii curriculumului disciplinei „Deprinderi de viață” (vezi introducerea la „Curriculum pentru disciplina școlară „DDV”, Cartier, 2005, p.3)?

V.P.-C.: Atitudine negativă. Până

și responsabilități? Cum vedeți tratarea acestei probleme în disciplina DDV?

V.P.-C.: Drepturile sunt social-corecte numai în asociere cu responsabilitatea și obligațiunile, fapt neglijat de autorii manualelor cu pricina, care vor să-i transforme pe copii în niște supermeni cu apucături dictatoriale. Se cuvine să existe primatul obligațiilor în fața drepturilor. Creșterea asimetrică a drepturilor, în detrimentul îndatoririlor, produce mutații serioase în psihologia oamenilor și în relaționarea socială. Mutații sunt egoiști reci, cu necesități mereu crescânde, pe care nimeni și nimic nu-i oprește pe calea satisfacerii dorințelor. Sute de mii de asemenea tipi egocentri au fost remarcăți în Europa apuseană, deja la începutul secolului XX, de către filozoful spaniol Ortega-y- Gasset. Mai târziu acești tipi de mutații au fost denumiți de scriitorul P. Dumitriu „bande de căcănari”. Scriitorul - emigrat în Apus, a trăit acolo peste 30 de ani și cunoștea bine realitățile. Mutații egocentrice își fac probleme unii altora, nu și clasei dominante.

Cor.: Care ar fi concluzia Dvs. în finalul acestui interviu și eventual unele propuneri?

V.P.-C.: Ași vrea să-i atenționez pe părinți, opinia publică și pe cei de la cârma țării că disciplina „Deprinderi de viață” constituie o diversiune antinațională introdusă prin filieră pedagogică. Aceste erori grave, menționate mai sus și altele de acest gen pătrund astăzi în școală atât prin intermediul unor obiecte ce există deja, dar și prin introducerea unor noi disciplini, cum este cazul cu „Jansarea” recentă a disciplinei „Drepturile copilului”, care practic dublează conținutul obiectului „Noi și legea”, sau „Educație civică”. Recent se negociază un grant voluminos intitulat sugestiv „Educație de calitate în mediul rural”. Ce surprize ne va oferi și acesta? Cine știe conținutul lui? Nu ne putem juca cu sănătatea copiilor, care au și așa un program supraîncărcat, fapt ce duce la apariția multor maladii. Avem nevoie de un program de securizare a educației, care ar garanta :1)formarea mecanismului de control și dirijare a învățământului de către societatea civilă, așa cum se practică în Japonia; 2)interzicerea prin lege a elaborărilor pedagogice finanțate de peste hotare; 3)formarea unei Comisii de revizuire a programelor de învățământ, a obiectivelor și conținuturilor educaționale, cu scopul înlăturării a tot ce contravine intereselor și securității naționale; 4)stipularea prin lege a obligativității obținerii, pentru proiectele de programe și de manuale, a aprobării din partea societății civile în rezultatul unor largi dezbateri.

Interlocutor: A. Rusu

CALENDAR CREȘTIN ORTODOX

Mai – Florar

1/14 D Sf. Prooroc Ieremia; Cuvioși Mucenici: Eftimie, Ignatie și Acachie; Cuv. Isidora; Duminică IV după Paști: Duminică Slăbănogului.

2/15 L Aducerea moaștelor Sf. Atanasie cel Mare; Sf. Mucenic Esper și Zoe, soția lui.

3/16 M Sfinții Mc. Timotei și Mavra, soția sa; Sf. Mc. Diodor și Rodopian diaconul.

4/17 M Sf. Muceniță Pelaghia; *Înjumătățirea praznicului Cincizecimii.*

5 /18 J Sf. Mare Muceniță Irina; Sf. Mucenici: Neofit, Gaie și Gaian.

6/19 V Sfântul și Dreptul Iov, mult răbdătorul; Cuvioșii: Mamant, Pahomie și Ilarion.

7 /20 S Arătarea semnelor Sfintei Cruci la Ierusalim; Sf. Mucenici Acachie și Codrat.

8/21 D †Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan; Cuv. Arsenie cel Mare; Duminică V după Paști: Duminică Samaritencei.

9/22 L Aducerea moaștelor Sf. Ierarh Nicolae; Sf. Prooroc Isaia; Sf. Mc. Hristofor.

10/23 M Sf. Apostol Simon Zilotul; Cuvioșii: Isihie Mărturisitorul și Lavrentie.

11/24 M Sf. Sfințit Mucenic Mochie; Sf. Metodie și Chiril, apostolii slavilor.

12 /25 J †Sf. Mucenic Ioan Valahul; Sf. Epifanie, Arhiepiscopul Ciprului; Sf. Gherman, Patriarhul Constantinopolului.

13/26 V Sf. Muceniță Glicheria; Cuv. Serghe Mărturisitorul.

14 /27 S Sf. Mc. Isidor din Hios; Sf. Sfințit Mc. Terapont.

15/28 D Cuv. Pahomie cel Mare; Cuv. Ahilie, Episcopul Larisei; Duminică VI după Paști: Duminică Orbului.

16/29 L Cuv. Teodor cel Sfințit; Sf. Mucenici: Isaachie, Simeon și Petru din Vlaherna.

17/30 M Sf. Apostol Andronic; Sf. Iunia; Cuvioșii Nectarie și Teofan.

18/31 M Sf. Mucenici: Petru, Dionisie și Teodot; Sf. Hristina și cele 7 fecioare împreună cu ea.

19/1 J (†) Înălțarea Domnului; Sf. Sfințit Mucenic Patrichie; Sf. Muceniță Chiriachi; Cuv. Memnon.

20/2 V Sf. Mucenic Talaleu; Cuv. Talasie.

21/3 S †)Sfinții Mari Împărați Constantin și maica sa Elena.

22/4 D Sf. Mucenici Vasilisc și Marcel; Sfinții Părinți de la Sinodul al II-lea Ecumenic; Sf. Mc. Sofia.

23/5 L Cuv. Mihail Mărturisitorul, Episcopul Sinadei; Sf. Maria lui Cleopa.

24/6 M Cuv. Simeon; Sf. Mc. Serapion; Sf. Mc. Marciana.

25/7 M †)A treia aflare a Capului Sf. Prooroc Ioan Botezătorul; Sf. Mucenic Celestin.

26/8 J Sfinții Apostoli Carp și Alfeu, din cei 70; Sf. Mucenici Averchie și Elena.

27/9 V Sf. Mucenic Iuliu Veteranul; Sf. Sfințiti Mucenici Terapont și Eladie; Sf. Mc. Alipie.

28 /10 S Pomenirea Morților - Moșii de vara. Cuv. Nichita Mărturisitorul, Episcopul Calcedonului; Sf. Sfințit Mc. Eutihie; Sf. Mc. Eliconida.

29/11 D (†)Rusaliele: Pogorârea Sfântului Duh; Sf. Mucenita Teodosia Fecioara; Sf. Mucenici Episcopi Olvian și Alexandru.

30/12 L (†)Sfânta Treime; Cuv. Isaachie Mărturisitorul și Varlaam; Sf. Mc. Natalie.

31/13 M Sf. Mc. Ermia; Sf. Sfințiti Mucenici Eusebiu și Haralambie.

Pomenirea sfinților, măriților, de Dumnezeu încoronaților și întocmai cu apostolii, marilor împărați Constantin și mama sa Elena

(21 Mai / 3 iunie)

Acest mare între împărați, fericitul și pururea pomenitul Constantin, a fost fiu al lui Constanțiu, care se numea Clor, și al cinstitei Elena. Constanțiu a fost nepot de fiică lui Claudiu cel ce a împărațit în Roma mai înainte de împărăția lui Dioclețian și a lui Carin. Constanțiu, după ce a fost primit de Dioclețian și de Maxențiu Erculiu ca să fie părtaș al împărăției lor, când Maximian Galeriu dimpreună cu alți prizonieri, cu tărie ridicaseră prigonire asupra tuturor creștinilor, el singur întrebuițând blândețea și mila, mai vârtos pe cei ce se luptau pentru credința lui Hristos îi întrebuița sfetnici și părtași ai slujbelor împărătești. Învățând el buna cinstire pe Constantin fiul său cel iubit, care după acestea s-a numit întâiul împărat al creștinilor, l-a lăsat moștenitor al împărăției sale, în insulele Britaniei. După ce Constantin a fost înștiințat de lucrurile necinstite, desfrânate, pierzătoare și proaste, pe care le făcea în Roma, Maxențiu, fiul lui Erculiu, și îndemnat de dumnezeiasca răvnă și chemând pe Hristos împreună oștilor, a pogorât împotriva lui Maxențiu. Deci, văzând Dumnezeu curățenia sufletului lui i s-a arătat mai întâi în somn, după aceea în amiaza zilei, închipuind semnul Crucii scris cu stele, l-a arătat lui și celor ce erau vrednici. Deci, îndrăznind în chipul cinstitei Cruci și făcând cu aur semnul Crucii pe arme, a mers la Roma, și pe însuși pierzătorul Maxențiu l-a aruncat în râul Tibon, încându-l lângă podul Milvia, și așa

a izbăvit pe cetățenii Romei de tirania acestuia. Atunci marele Constantin, pornindu-se de la cetatea romanilor și mergând pe cale voia să zidească o cetate pe numele său în Ilion, unde se zice că a avut loc războiul Troienilor cu elinii; însă a fost oprit prin dumnezeiasca înștiințare și i s-a poruncit de la Dumnezeu ca mai de grabă în Bizanț să-și zidească cetatea. Deci, urmând voii celei dumnezeiești, a zidit această de Dumnezeu păzită cetate pe numele său, pe care a și adus-o lui Dumnezeu ca pe o pârgă a credinței sale. Și deoarece căuta scumpătatea credinței

cele din vremea noastră, a adunat în Niceea arhieriei din toate părțile, prin care s-a propovăduit credința ortodoxă, și Fiul a fost recunoscut deoființă cu Tatăl, iar Arie și cei împreună cu el au fost dați anatemei, dimpreună cu hula lor. A trimis încă și pe maica sa Elena la Ierusalim pentru căutarea cinstitului lemn pe care a fost pironit cu trupul Hristos, Dumnezeu nostru; apoi, aceste părți de lemn sfânt au fost mutate, adică o parte a fost așezată chiar în Ierusalim, iar cealaltă parte a adus-o în împărăteasca cetate.

Împărăteasa Elena, după ce a ajuns la Constantinopol, și-a săvârșit viața; iar marele Constantin, împodobind cetatea cu înnoiri și cu prăznuiri, și puțin ceva trecând peste patruzeci și doi de ani ai împărăției sale, și începând războiul cu perșii, și în oarecare sat lângă Nicomidia fiind, s-a mutat către Domnul, și a fost adus în cetatea sa, unde a fost primit cu evlavie și cu prea încuviințate întâmpinări, a fost așezat în biserica sfinților apostoli. Și a împărațit în Roma cea Nouă în anul de la zidirea lumii, cinci mii opt sute optsprezece; iar de la venirea cea în trup a Mântuitorului nostru Dumnezeu trei sute treizeci și șapte, fiind al treizeci și doilea împărat de la August.

Și se săvârșește pomenirea lui în preasfânta biserică cea mare, în biserica sfinții apostoli, și în dumnezeiasca biserică sa, în Mănăstirea Chinstina lui Vis, unde mergând patriarhul împreună cu împăratul și cu suita sa cu litanfe, săvârșesc aducerea dumnezeieștilor Taine.

Pomenirea celui între sfinți, părintele nostru Epifanie arhiepiscopul Salaminei Ciprului

(12/25 Mai)

Marele și minunatul Epifanie a fost din țara Feniciei, din ținutul Elefterapolei. Și fiind bine crescut în casă, după cum este obiceiul la oamenii săraci și plugari, el a strălucit cu fapta bună cea către Dumnezeu și s-a ridicat la înălțimea cea desăvârșită a petrecerii celei binecredincioase. Căci părinții săi fiind evrei, au rămas în slujba și în umbra Legii și n-au putut să vadă lumina harului. Iar el a alergat la credința cea adevărată a lui Hristos, aflând o mică pricină. Căci tămăduindu-i un creștin, Cleovie, rana ce pătimize, căzând de pe un asin ce încălecuse, atunci sfântul a luat îndoială în cugetul lui și nu se îngrijea mult de slujba Legii.

Și după aceea aflând pe un oarecare monah, anume Luchian, îl văzu vorbind cu un sărac, care cerea milostenie, căruia i-a dat și acoperământul său, adică rasa, și îndată acel Luchian a fost îmbrăcat de sus cu veșmânt alb. Care lucru văzându-l Epifanie, a trecut la credința creștinească. Și a primit sfântul Botez de la episcop. Iar minunile ce a făcut de atunci este cu anevoie a le povesti cineva cu amănuntul. Atât numai trebuie să spunem: că fiind foarte tânăr de vârstă, și primind credința în Hristos, îndată s-a făcut cu cuviință monah, și a întrecut pe toți cei de vârsta sa, cu răbdarea și cu trudele cele pustnicești. Și ajungând la plinirea arhieriei, după ce făcuse petrecere pustnicească și mulțime de minuni și tămăduiri la mulți bolnavi, în vremea cea de pe urmă

după preoție, a făcut mulțime de scrieri și a învățat pe toți învățătura drept-măritoare, pentru care a avut multe de suferit din partea ereticilor.

Deci trăind o sută cincisprezece ani și trei luni, precum însuși el a răspuns către Arcadie împăratul ce-l întrebase, și-a dat sufletul către Domnul. Însă nu în scaunul său, ci întorcându-se de la Constantinopol la Cipru, eparhia sa, după cum a scris marele Ioan Gură de Aur către dânsul, că adică nu va ajunge la scaunul său, fiindcă din prostimea inimii, și sfântul acesta se unise cu aceia ce au izgonit pe dumnezeiescul Ioan Gură de Aur; deci a răspuns și dumnezeiescul Epifanie marelui Hrisostom cum că nici el nu va ajunge să meargă la locul unde îl vor izgoni. Pentru aceasta s-au și

împlinit proorociile amândurora.

Și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu pe corabie, în ziua de 12 mai 403, după ce a lasat cu limba de moarte ucenicilor săi să păstreze credința dreaptă și să nu se lase atrași de bogăție și de bărfă. La sosirea corabiei la Salamina popor mult, cu lumânari în mâini își aștepta păstorul, și l-au însoțit cu lacrimi până la catedrala sa, unde o mare parte a populației Ciprului a venit să-l venereze timp de 7 zile.

Cultul sfântului Epifanie s-a răspândit cu repeziciune, iar mormântul său a rămas până azi unul din locurile de pelerinaj cele mai importante din insula Ciprului, al cărei patron este, împreună cu sfântul apostol Barnaba.

ÎN MOLDOVA SE DESFĂȘOARĂ CAMPANIA DE BATJOCORIRE A MÎNTUITORULUI LUMII IISUS HRISTOS

Pe data de 18 mai 2006 la Chișinău - capitala Moldovei - la cinematograful „Patria” și centrul de distracții „Lukoil” începe demonstrarea filmului anticreștin „Codul lui Da Vinci”.

Acest film antihristic se bazează pe hula potrivit căreia Mântuitorul nostru ar fi avut „soție” și „urmași” trupești. Pe această blasfemie este construit întreg filmul.

Nu este vorba numai de minciunile nerușinate jucate pe ecran, ci de batjocura la care este expus Dumnezeu nostru Iisus Hristos.

Demonstrarea acestui film în Moldova reprezintă și o instigare la ură religioasă față de creștinii ortodocși care, potrivit ultimului recensământ, formează 93,4% din poporul Moldovei.

Faptul că proprietarii rețelei de cinematografe „Patria-Lukoil” cheamă publicul să participe și să plătească pentru „plăcerea” monstruoasă de a vedea această hulire a Dumnezeirii nu este o „afacere” personală, ci insultă publică la adresa Bisericii, a tuturor creștinilor. Acești difuzori de filme cheamă lumea să se distreze pe seama batjocoririi celor mai sfinte simțăminte ale creștinilor.

Participarea oricărui creștin la această viziune reprezintă lepădare de Hristos, o gravă perversiune duhovnicească și solidarizare cu dușmanii de moarte ai Bisericii lui Hristos.

Participarea oricărui necreștin nu este altceva decât sfidarea nerușinată a tuturor creștinilor, nesocotirea valorilor de bază ale identității spirituale a băștinașilor acestei țări, opunerea sa față de tot ce stă la baza societății noastre.

Vladimir, Mitropolit al Chișinăului
și al întregii Moldove

Iustinian, episcop de Tiraspol și Dubăsari
Anatoliei, episcop de Cahul și Comrat.

Dorimedont, episcop de Edineț și Briceni

Petru, episcop de Nisporeni, vicar al
Mitropoliei Chișinăului și întregii Moldove
12 mai 2006

F. Placinti
+ Justinian
+ Anatolie
+ Dorimedont
+ Petru

ASTROLOGIA “CALUL TROIAN” AL ZILELOR NOASTRE

Urmărind istoria, putem observa că de la începutul existenței sale și până în prezent creștinismul a fost confruntat cu mari provocări.

Mileniul al treilea (perioada post modernă) începe pentru creștinism cu una dintre cele mai periculoase provocări: “reînvierea păgânismului”! Deși întodeauna împotrivirea față de păgânism, a fost o luptă aprigă în creștinism, în această perioadă, păgânismul prin toate manifestările lui formează o provocare dominantă. Crediințele orientale, reînviată și modernizate, predomină gândirea societății de astăzi, conducând lumea spre spiritism (satanism), pregătind astfel cadrul domniei și stăpânirii lui Antihrist.

Scriu aceste rânduri, fără a avea pretenția unui studiu exhaustiv asupra acestui subiect, și fără a intra în detaliile acestui fenomen. Prin temele care vor fi expuse, mă rog ca Dumnezeu, pe toți cei care ne numim creștini să ne ajute să deschidem ochii și să vedem noua provocare. Să-i putem avertiza și păzi de acest pericol, pe cei din familiile și bisericile noastre. Apoi cu ajutorul lui Dumnezeu, să putem confrunta puterile demonice, rămânând credincioși lui Dumnezeu până la sfârșit, pregătiți să-l întâlnim pe Hristos.

CE ESTE ASTROLOGIA?

Majoritatea dicționarilor definesc “Astrologia”, ca fiind: “practica care studiază influența corpurilor și fenomenelor cerești, asupra ființei umane și asupra destinului universului. Deși este prezentată ca un domeniu științific, astrologia își are rădăcinile în antichitate, fiind o practică veche care presupune că poziția planetelor și a stelelor are o influență directă asupra evenimentelor din viața și destinul omului.

ORIGINEA ASTROLOGIEI

Deși nu poate fi stabilită o dată a apariției, pentru a cunoaște începuturile astrologiei, trebuie să ne întoarcem în istorie, cu cel puțin 5.000 de ani. Babilonienii sunt primii despre care se păstrează referințe, precum că; au interpretat evenimentele care au loc în univers într-un anume raport cu corpurile cerești.

Urmărind felul în care este prezentat horoscopul pentru o anume persoană, observăm că se folosește o combinație în care este „cercetată” relația dintre aștri cerești și fenomenele cotidiene sau cele viitoare. Indiferent de interpretarea relațiilor dintre corpurile cerești și evenimentele legate de viața omului, se include și o dimensiune spirituală. Cu alte cuvinte horoscopul nu este rezultatul unei teorii științifice, care să cuprindă numai legi ale universului, ci este asociat cu aspecte spirituale și uneori magice!

Acest fapt este ușor de înțeles urmărind experiența babilonienilor, ce au început să construiască o cetate și un turn, care pe lângă motivația de a fi o cale de salvare în

cazul unui eventual nou potop, era exprimarea spirituală a stării inimii lor (Gen. 11,1-9).

Nu este menționată astrologia în mod explicit în acest pasaj, dar prin intenția de a construi acest turn, putem observa că omul a încercat să se descurce fără de Dumnezeu. Mai mult chiar, omul s-a întors spre el însuși dorind „să-și facă un nume” (Gen 11,4). Aceasta a fost o formă de manifestare a mândriei și aroganței ființei umane, care în locul lui Dumnezeu s-a așezat pe sine, sau anumite lucruri create.

Să construiască un turn „al cărui vârf să atingă cerul” (Gen. 11,4), n-a fost doar o intenție de a construi cea mai înaltă clădire din lume. Traducerea corectă a acestei afirmații este „al cărui vârf să poarte semnele cerului”. Ei doreau un turn care să se înalțe spre cer, având în vârf semnele „Zodiacului”.

Cu acest turn, au fost asociate credințe astrologice, ce nu aveau nimic comun cu Dumnezeu care a creat lumea. De fapt Dumnezeu nu mai avea loc în gândirea și inima lor. Astrologia și ocultismul deveniseră sistemul lor religios.

Scopul pe care ei îl urmăreau

era: unitate socială și politică simbolizată de “cetate” și unitate religioasă simbolizată de “turn”. Această acțiune, evidențiază aroganța inimii lor ce urmărea unitatea popoarelor, fără de Dumnezeu și începutul noului sistem spiritual, în care lucrurile create au luat locul Creatorului.

Gravitatea acestei atitudini, este descoperită de asprimea judecății lui Dumnezeu. Dumnezeu însuși s-a coborât să vadă cetatea și turnul pe care îl zideau fiii oamenilor (Gen. 11,5) Și judecata și pedeapsa a fost împlinită imediat! Dumnezeu a spus: “Haidem! să Ne pogorâm și să le încurcăm acolo limba, ca să nu-și mai înțeleagă vorba unii altora”. Și Domnul I-a împrăștiat de acolo pe toată fața pământului; așa că au încetat să zidească cetatea. De aceea cetatea a fost numită „Babel” (adică încurcătură), căci acolo a încurcat Domnul limba întregului pământ, și de acolo i-a împrăștiat Domnul pe toată fața pământului” (Gen. 11,7-9).

Ce pedeapsă severă! Urmările ei sunt evidente și astăzi. Oamenii sunt răspândiți pe întreg pământul și încă vorbesc limbi diferite.

Odată cu răspândirea lor, oamenii au purtat și crezul în astrologie. Astfel întâlnim aceste practici pe parcursul istoriei manifestate la popoarele păgâne.

Acum în perioada post modernă, asistăm la o reînviere a păgânismului și a practicilor oculte. Astrologia și horoscopul, formează o parte a acestor manifestări. Creștinismul zilelor noastre, trebuie să confrunte această nouă provocare și să fie pregătit să-i demaște pericolul, proclamând adevărul Cuvântului Lui Dumnezeu.

Capitolele 17-18 din cartea Apocalipsei, ne spun că istoria omului începe și se termină cu Babel. Babilonul menționat în aceste capitole este mai mult decât un oraș, sau o împărăție. Babilonul este un sistem păgân, care urmărește aceleași lucruri ca și vechii babilonieni: unitatea oamenilor fără Dumnezeu, având ca autoritate „omul”, creatura luând locul Creatorului ca obiect al închinării. În spatele acestor provocări, sunt puterile oculte, care îndreaptă lumea spre rebeliune împotriva lui Dumnezeu, pregătind cadrul venirii lui Anticrist.

CREȘTINISMUL ȘI ASTROLOGIA

Astrologia are avantajul de a oferi niște răspunsuri neașteptat de precise în legătură cu personalitatea indivizilor umani. De aici se trage concluzia grăbită că, dacă are dreptate în unele aspecte (de pildă, atunci când unele predicții sau constatări ale horoscoapelor sunt confirmate), are dreptate în toate privințele.

Astrologia are dreptate atunci când afirmă că există o legătură între oameni și cosmos; se înșală însă atunci când explică această legătură prin influența cosmosului asupra omului. Deși pare o afirmație rezonabilă, aceasta e contrazisă de adevărul care, în nebunia proprie adevărilor în general, susține că lucrurile stau de fapt invers: nașterea fiecărui om are efecte cosmice, iar destinul omului este cel care antrenează mișcarea astrelor. Altfel, astrologia ar trebui să explice de ce influența planetelor se exercită doar asupra omului dar nu și asupra cimpanzeilor, găinilor, șoarecilor și muștelor care apar pe lume o dată cu omul respectiv.

APARENT RAȚIONALĂ, ASTROLOGIA CONTRAZICE DE FAPT EXPERIENȚA CURENTĂ

În afară de asta, astrologia explică comportamentul și destinul omului ignorând influența vizibilă a celorlalți oameni din jur, ceea ce ar însemna că solidaritatea cosmică este mai puternică decât cea umană, lucru tot atât de greu de crezut pe cât de înțeles. Aparent rațională, astrologia contrazice de fapt experiența curentă în ce privește posibilitatea oamenilor de a se schimba, iar ca religie este auto-contradictorie, căci anulează speranțele cele mai adânci ale omului; dar, chiar prin aceasta, astrologia reprezintă o mărturie a faptului că până și scepticii simt nevoia de a crede.

Într-adevăr, obiecția cea mai importantă care se poate aduce astrologiei este că, întrucât nu deține răspunsurile fundamentale,

se sustrage acestor întrebări. Căci astrologia îmi spune despre mine ceea ce, în mare parte, știu deja: că sunt introvertit sau extravertit, că am o puternică înclinație spre bani, putere sau poezie, că sunt predispus la un anumit set de boli (în realitate, sunt vulnerabil la toate bolile), și că, mai devreme sau mai târziu, voi muri. Dar nu-mi spune de ce m-am născut, de ce trebuie să mor și nici dacă viața are vreun rost.

DESTINUL COSMOSULUI ESTE CEL CARE DEPINDE DE DESTINUL OMULUI

Astrologia este un sistem explicativ destul de mititel prin miza și consecințele pe care le implică; prin urmare, el este pe măsura oamenilor mititei și cuminiți care, neputând să creadă că ar fi posibil să existe un Dumnezeu căruia să îi pese de ei, se simt măguliți la gândul

că destinul le este marcat de niște bolovani care se tot învârtesc prin spațiul cosmic.

În fapt, creștinismul admite, că omul este solidar cu cosmosul. Dar ceea ce-l distinge, în afară de lucrul esențial de a deține răspunsul la singurele întrebări care merită să fie puse, apare în convingerea sa că dependențele și predispozițiile omului nu sunt definitive și nici deciziile sale proaste irevocabile. Contrar astrologiei, creștinismul îndrăznește să susțină că destinul cosmosului este cel care depinde de destinul omului, ceea ce înseamnă că destinul omului se raportează la ceva care este deopotrivă dincolo de sine și dincolo de acest cosmos. Creștinismul afirmă că, într-un univers însemnat de iubire, valorile ultime sunt mila și iertarea. Creștinii au deci convingerea că trăiesc într-o lume în care, întrucât există libertate, minunea este posibilă; ca atare, nimic nu mai poate fi irevocabil, nici măcar moartea.

Gheorghe Fedorovici

După lungi tratative, Tratatul de la Amsterdam a adoptat o anexă care conține o Declarație în care se precizează: "Uniunea Europeană respectă și nu prejudiciază ceea ce potrivit legislației naționale este definit ca fiind statutul Bisericilor și asociațiilor sau al comunităților religioase din cadrul statelor membre". Pe cât de lapidară, afirmația-garanție este destul de semnificativă, dată fiind rezerva legislației europene în a se exprima în materie de religie.

În căutarea unui model

Actualmente, în România (dar nu numai), Biserica Ortodoxă este în căutarea unui model, lucru deloc ușor, dat fiind că nu se poate raporta cu facilitate la o tradiție întreruptă de curând. În același timp, o eventuală privire înapoi ar fi utilă, căci condițiile sunt radical schimbate. Înainte de 1948, an în care puterea politică în România a încăput

colaborare bazată pe principiul subsidiarității, în care Statul este chemat să se implice în probleme privitoare la aspectele sociale ale misiunii Bisericii, aspecte la care Biserica însăși trebuie să solicite Statului implicare, în susținerea acestui tip de proiecte.

Al doilea element al acestui model ar putea privi angajarea laicilor în misiunea Bisericii și în luarea deciziilor care interesează întreaga societate. Acest aspect este cât se poate de urgent și de necesar, tocmai pentru că,

a problemelor locale, cu respectarea specificităților zonale.

UE acordă mare atenție păstrării identității comunităților locale, conferindu-le uneori autonomie lărgită, mai mare decât o aveau în interiorul statelor cărora au aparținut. Acest lucru se realizează prin păstrarea unei autonomii de acțiune a statelor membre, dar și prin încurajarea regionalismului european. De un astfel de statut se bucura Bisericile locale. Ignorarea

ORTODOXIE ȘI PUTERE POLITICĂ ÎN UE

Mai problematică este, în schimb, necesitatea ca Biserica Ortodoxă să-și definească raportarea la puterea politică, dat fiind că, în momentul de față, nu există un model satisfăcător. Numai după ce va fi validat un model cu puterea statală în propria țară, Biserica Ortodoxă se va putea raporta la structurile politice în cadrul UE.

E clar că între cele două structuri, Biserică și Stat, există deosebiri fundamentale, de esență și de scop ultim. Biserica este instituție divino-umană, al cărei cap este Hristos. Ea se raportează la cuvântul veșnic al lui Dumnezeu, revelat în Sfânta Scriptură și învățat de Biserică de-a lungul veacurilor. Biserica, prin însăși esența sa, nu poate accepta stăpâniri din afară sau modificări ale propriului mesaj, fără a înceta să fie ea însăși. Iar scopul său ultim este să garanteze mântuirea credincioșilor săi, adică să-i orienteze spre Împărăția lui Dumnezeu, a cărei pregustare se face încă din lumea aceasta. Dar tocmai această anticipare a Împărăției lui Dumnezeu face ca Biserica și Statul să găsească un segment comun – timpul istoric, în care misiunea lor se suprapune, chiar dacă nu mereu se și identifică. Statul urmărește garantarea binelui comun pentru toți cetățenii săi, indiferent dacă aceștia aparțin sau nu Bisericii, iar aceasta din urmă trebuie să garanteze condițiile optime pentru ca proprii credincioși să-și poată lucra mântuirea sufletească. Cadrul trebuie însă garantat de Stat, care este responsabil și de buna înțelegere între cetățenii de diverse confesiuni sau religii sau care nu se declară aparținători vreuneia din ele.

După căderea comunismului în Europa de est, Bisericile Ortodoxe se găsesc în dificultatea căutării unui model de raportare la puterea lumescă, model practicabil și aplicabil din punct de vedere juridic și teologic. Aceasta este marea provocare pe care Bisericile din țările majoritar ortodoxe trebuie să o înfrunte. În această materie, ecurile sunt timide, dar încurajatoare. În 2000, Biserica Ortodoxă Rusă a dat publicității un document privind gândirea sa socială, iar un sector se referea și la redefinirea raportului său cu statul. Biserica Ortodoxă Română dă publicității, în același an, o declarație a "Cultelor religioase", un document fundamental, din păcate insuficient receptat. Totuși, nu putem afirma că avem un model de raportare la puterea politică și care să garanteze soluții de prelungire în direcția structurilor europene.

Se oscilează, mai ales, către modele prezente actualmente în țările deja membre ale Uniunii Europene, chiar dacă suntem conștienți că nu se pot importa în integritate. De aici, și confuzia intelectualilor, care ar trebui să-și aducă o contribuție de nesubstituit la realizarea acestui model și care, neștiind modelul prezent în Biserica Ortodoxă din cele mai vechi timpuri, caută scheme prefabricate în Occident. E apreciabilă preocuparea lor, dar numai până la un punct.

În Europa Unită se întâlnesc trei modele mai importante, cealaltă fiind doar variații. Primul, poate cel mai acreditat ca slogan în România ultimilor ani, este "modelul francez", de separare totală între Biserică și Stat. Altul este cel "englez" de identificare între cele două instituții. Oarecum asemănător acestuia este "modelul grecesc" (în Grecia și Cipru), chiar dacă între cele două există și distincții fundamentale. Și, în fine, există "modelul german", în care, între cele două instituții se desfășoară o cooperare distinctă. Nici unul din acestea nu poate fi adoptat necritic. Căci Biserica Ortodoxă are o experiență milenară în a se raporta la puterea politică.

În contextul confesional actual, în care Europa are nevoie de raportare la o realitate eclesială, care va (re)echilibra balanța, Biserica Ortodoxă va avea de spus un cuvânt hotărâtor. Până acum, în Uniunea Europeană exista un singur stat de confesiune majoritar ortodoxă: Grecia. Intrarea României și a Bulgariei în Uniune va schimba radical raporturile confesionale, iar adoptarea unei atitudini este cât se poate de naturală. La capitolul acesta, atât UE, cât și Biserica Ortodoxă sunt deficitare în definirea unei raportări garantate juridic.

pe mâinile comuniștilor, forma de guvernare era monarhia. Și nici măcar la acea dată BOR nu avea un model bine definit de raportare la puterea temporară. De la dobândirea autocefaliei nu trecuseră nici măcar șaptezeci de ani, iar evenimentele istorice și-au spus cuvântul. Venirea la putere a comunismului, care a limitat activitatea Bisericii până în marginile desființării au obligat-o să adopte o atitudine ce oscila între colaboraționism și martiriu, iar BOR s-a aflat, cel mai adesea, mai aproape de al doilea termen al ecuației. Gândirea politică a Bisericii, în aceste condiții, se limita la cadrele supraviețuirii, în interiorul unui fel de "amnezie istorică". După ieșirea de sub comunism, Biserica s-a regăsit în mijlocul unor realități noi, cărora trebuie să le răspundă. Iar cei cincisprezece ani trecuți sunt insuficienți. De aceea, în acești ani, Biserica a oscilat între un protecționism de stat și o (sumar) definită autonomie pe diverse sfere de activitate.

E clar că elaborarea unui model de raportare la structurile politice este mai mult decât necesar. Dată fiind experiența bizantină, BOR va trebui să-și constituie un model care să fie în același timp tradițional și modern. Un model pe care să nu-l numim nicidecum "neo-bizantin", ci, eventual, "post-bizantin", care să ateste că Biserica și-a elaborat o proprie gândire politică și socială prin care reușește să-și asume timpul istoric și să ofere soluții viabile noilor probleme cu care se confruntă fiii ei.

În sensul acesta, ne-ar putea fi de folos să aruncăm o privire la experiența Bisericii Catolice, care s-a confruntat cu căutarea unui model de raportare la noile realități politice din Europa secolelor XIX-XX. Știm că travaliul a fost dureros. Desigur, importarea modelului ar fi absurdă; ne-am dat seama de aceasta încă din anii în care, la noi, se puneau problema unui concordat cu Vaticanul. Modelul nostru ar trebui să țină cont de moștenirea bizantină care a plămădit statele de confesiune ortodoxă, dar, în același timp, să nu lăsăm de-o parte propria experiență istorică. Fără să iasă din propria istorie și nici din cadrele gândirii teologice, BOR trebuie să-și construiască propriul model de raportare la Stat, să citească în istoria recentă semnele timpului prezent, pentru a oferi soluții clare pentru construirea și îndeplinirea propriei lucrări la care este chemată. Raportarea la modernitate nu se face prin ignorarea ei, nici prin înfierarea defectelor care o caracterizează, ci prin "mântuirea" ei. Căci Biserica Ortodoxă este o Biserică vie, iar modernitatea este câmpul său de misiune.

Un rol mai important pentru laici

Nu sunt deloc ușor de trasat coordonatele unui model. Teologul Radu Preda identifică trei dintre aceste coordonate, pe care modelul post-bizantin ar trebui să le aibă în vedere.

Primul dintre ele ar fi "simfonia bizantină", în ceea ce are ea mai bun. Adică, o colaborare distinctă între puterea spirituală și cea politică, prin practicarea unei soluții de mijloc, între separarea radicală ("modelul francez") și identificare ("modelul englez"). O

în acest "interval" zis "de tranziție", laicii, în special intelectualii, s-au simțit marginalizați, fie de către Biserica, fie de către Stat. În felul acesta, s-ar evita tendințe precum cea laicistă și cea anticlericală. Ar trebui să învățăm din experiența celorlalți și să nu comitem aceleași erori, din aceeași indiferență sau imaturitate, nici să-i lăsăm pradă ideologiilor de orice fel. Laicii au un loc și o funcțiune specială și deloc neglijabilă în Biserică; și ei, împreună cu ierarhia, formează comunitatea eclesială. Instrumentalizați de tendințe colaterale, pot fi aduși pe poziții anticlericale, care nu folosesc niciuneia dintre părți. Să nu uităm, apoi, pericolul "mimetismului". Pericolul acesta l-a traversat intelectualitatea occidentală din generația '68. Când, în Occident, se consumau grevele studențești, intelectualitatea din țările comuniste nu putea mișca. După căderea comunismului, lipsind obiectul contestației, privirile s-au îndreptat către structurile tradiționaliste, inclusiv înspre Biserică. Probabil, era nevoie de acest pasaj către maturizare. Dar să nu uităm că, pentru a ieși cu succes dintr-o criză, e nevoie de soluții clare, credibile. Iar Biserica le poate oferi. E nevoie doar de mai multă încredere reciprocă și, mai ales, de o solidă cultura teologică, politică și civică.

În sfârșit, al treilea element constitutiv al acestui model post-bizantin ar fi promovarea unei culturi a dialogului între Biserica și societate, de la intelectualii la oameni politici, de la dialogul cu cultura la cel cu sindicatele. Acest dialog este mai mult decât necesar și ar completa fericit misiunea pastorală a Bisericii.

Pentru un dialog constructiv cu modernitatea, păstrând însă cadrele tradiției, e nevoie de două virtuți. Una a fost numită "fidelitate creatoare", care unește cele două exigențe. A doua este "admirația lucidă", care ne invită la o convertire zilnică la ortodoxie. Aceste două virtuți metodologice ne ajută să depășim diversele tipuri de fatalisme și sociologisme și să angajăm un dialog autentic cu epoca în care trăim și în care trebuie să ne afirmăm propria identitate.

O utopie periculoasă: Europa fără Hristos

Întâlnirea dintre cele două realități – Biserica Ortodoxă și Uniunea Europeană – ar putea avea efecte benefice pentru amândouă. Cu toate deosebirile dintre cele două, afinitățile structurale ar putea fi salutare, spre o mai bună coordonare a misiunii fiecăreia în istorie. Că Uniunea Europeană a adoptat o serie de elemente specifice structurii Bisericii Ortodoxe, n-ar fi de mirare. Se vede că tezaurul creștin pe care lumea bizantină l-a dat Vechiului Continent nu s-a epuizat, ci, dimpotrivă, își releva actualitatea.

Biserica Ortodoxă este alcătuită din Biserici naționale autocefale, legate de un anumit teritoriu, de un anumit popor, de tradiții culturale specifice, așa cum UE este formată din state suverane.

Structura eparhiei, ca Biserica deplină, condusă de episcop, ca structura cvasifederală a Sinodului permite existența unor spații de autonomie internă și de administrare

acestui principiu a dus adesea la conflicte (unele sunt încă în curs), de obicei greu de aplanat. Cu siguranță, ambele ar avea de câștigat din punerea în practică a acestui principiu.

Parlamentul European are ca misiune exprimarea și apărarea drepturilor tuturor cetățenilor săi. Sunt reprezentate nu doar statele, ci și bisericile, partidele, asociațiile de orice fel. Această funcțiune se găsește în BOR și este prerogativa Adunării Naționale Bisericești, în care fiecare eparhie are ca reprezentanți un cleric și doi laici.

Bisericile Ortodoxe formează o unitate prin împărțirea aceluiași tezaur dogmatic, liturgic și canonic, prin mărturisirea aceluiași Adevăr unic. Aici, UE are de învățat de la Biserica Ortodoxă. Căci trebuie să depășească stadiul de federație bazată pe principii economice și monetare și să-și constituie un corpus de valori comune și identitare, care să reprezinte fundamentul spiritual al uniunii. Doar atunci s-ar putea spune că Europa începe să capete un contur, o fizionomie, un "suflet" legitim.

Principiul subsidiarității, de care aminteam mai sus ca fiind fundamental pentru raportarea Bisericii la Stat, este indispensabil și în interiorul UE. Căci doar astfel, deciziile luate la nivel politic sunt eficiente la nivelul celor pe care îi interesează direct, adică Bisericile și comunitățile locale. Biserica a afirmat și apărât dintotdeauna persoana umană și demnitatea sa. Creștinul este "persoana în comunitate", nu este un simplu individ sau un număr. Respectul cuvenit persoanei umane trebuie să fie fundamental, teoretic și practic, în legislația europeană. Altfel, paradigma tehnologică va face ca știința să rătăcească iremediabil de la vocația sa și să devină amenințătoare pentru om, așa cum adesea s-a și manifestat. Or, la nivel teologic și filosofic, valoarea persoanei umane este cel mai bine fundamentată în ortodoxie. Iar Bisericile surori sunt tot mai receptive la icoana ortodoxă, care, de fapt, pune în lumină chipul luminat de har al Dumnezeu-Omul și al omului îndumnezeit.

Până acum, Europa s-a întemeiat pe interese economice, financiare și politice. A încercat, deci, să satisfacă nevoile primare ale "omului european", dar tensiunile, conflictele și crizele n-au dispărut. Faimoasa "piramidă a lui Maslow" ne arată că acesta este nivelul cel mai de jos al nevoilor umane, e drept, important, dar insuficient. Ar urma apoi nivelul secund, cel intelectual, și el necesar. Europa răspunde (chiar dacă imperfect) acestui nivel, inclusiv prin circulația ideilor și cu ajutorul mijloacelor de informație în masă. Are însă nevoie imperioasă să-și creeze și nivelul superior, cel metafizic și spiritual, care are misiunea fondantă de a le legitima și ilumina pe cele inferioare. Fără acesta, "prosopocentrismul" pe care îl propune creștinismul rămâne fără ecou, iar victima este însăși persoana umană. Fără acesta, omul se vede constrâns obediienței față de o societate impersonală sau în contrapozitie cu aceasta.

Omul european are nevoie de o personalitate proprie, de o identitate care să-l reflecte la întreaga-i valoare. Căci el creează Europa și nu invers. Și o creează pentru sine, pentru cei dragi și pentru generațiile care vor veni. Trebuie să aibă un aport la unificarea familiei umane, căci creștinismul este religia unității, a fraternității și iubirii în Hristos. O Europă fără Hristos poate fi o înșelare așa cum a fost comunismul. O Europă cu Hristos ar fi o utopie... adevărată.

Pr. Arhim. Iuvenalie Ionașcu

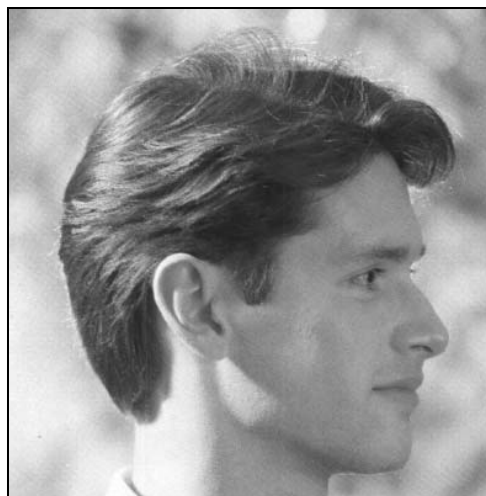
NELINIȘTIT ESTE SUFLETUL NOSTRU PÂNĂ NU SE ÎNTOARCE IARĂȘI LA TINE DOAMNE

LECTII DE CATEHIZARE

Lecția 18

“Cred întru unul Dumnezeu, Tatăl atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, văzutele tuturor și nevăzutele”.

OMUL. NATURA OMULUI

Concepția creștină despre om reiese din credința că omul este ultima și cea mai de seamă dintre creaturile pământești, este coroana creației. Faptul că omul a fost creat în urma celorlalte făpturi se explică prin înțelepciunea planului dumnezeiesc de creație. Omul fiind așezat ca stăpân pe pământ (*Facerea 1,28*) ca locțiitor al lui Dumnezeu pe pământ, era și firesc ca să se organizeze mai întâi pământul ca loc de desfășurare a vieții omenești.

Iată cum ne vorbește Biblia despre crearea omului. Dumnezeu a creat universul în șase zile. Toate elementele de bază au fost create de Dumnezeu doar prin Cuvânt. În ziua a șasea după ce a creat Dumnezeu “fiarele sălbatice după felul lor, și animalele domestice după felul lor, și toate târătoarele pământului după felul lor” (*Facerea 1,25*), a purces la crearea omului. Biblia ne vorbește despre aceasta ca despre un act Dumnezeiesc exclusiv și deosebit. Aici nu este vorba despre o nouă specie de viețuitoare, ci despre o ființă cărei Dumnezeu îi da preferința și o deosebește de celelalte viețuitoare ca “chipul Sau” în lume. “Și a zis Dumnezeu: Sa facem pe om după chipul și după asemănarea noastră... și a făcut Dumnezeu pe om după chipul Sau; după chipul lui Dumnezeu l-a făcut; a făcut bărbat și femeie” (*Facerea 1,16-27*). Deci omul a fost creat ca chipul lui Dumnezeu, ca imagine nemijlocită a lui Dumnezeu pe pământ. Prin cuvântul grecesc “eikona” (icoana, imagine) traducătorii Septuagintei au redat termenul evreiesc “tselen” cea ce înseamnă literalmente: apariție, reprezentanță, locțiitor, echivalența, identitate, deci atunci când se redă evreiescul “tselen” prin “chipul” lui Dumnezeu se pierde ceva esențial, căci omul nu este doar “chipul lui Dumnezeu” el este și “reprezentantul”, și “locțiitorul” lui Dumnezeu pe pământ.

Caracterul deosebit al creării omului este caracteristic printr-o acțiune specifică a lui Dumnezeu: “Atunci luând Domnul Dumnezeu țărâna din pământ, a făcut pe om și a suflat în fața lui suflare de viață și s-a făcut omul ființă vie” (*Facerea 2,7*). Nici una dintre celelalte ființe n-a fost creată nemijlocit de “mâna” lui Dumnezeu. Material pentru creație a servit “țărâna pământului” de aici provine și numele primului om Adam (făcut din pământ) Dar această “țărână” a fost modelată într-un act special de însuși “măinile” lui Dumnezeu, Care a mai și suflat în ea “suflare de viață” făcându-l pe om “ființă vie”.

Din vechime pentru evrei suflarea în față avea o adâncă semnificație simbolică. Aceasta însemnând transmiterea suflării, a ceea ce este în cea mai mare măsură ceva personal, intim, lăuntric - conștiința mea, duhul meu, deci și a “eului meu”, și dacă Sf. Scriptură ne spune că Dumnezeu a “suflat” în omul creat din pământ suflarea Sa personală, aceasta trebuie să însemne că Dumnezeu ia transmis omului anumite calități, care sunt caracteristice pentru existența Divină. Ca rezultat al acestei transmiteri omul devine “ființă vie”, așa ne spune Biblia.

Natura omului

Omul este constituit din două elemente deosebite, unul material și celalalt spiritual, trup și suflet. Trupul omului este luat din pământ, fiind compus din materie și, prin aceasta, în tot cursul vieții omul este legat de tot ceea ce este pământesc. Trupul este muritor, sufletul nemuritor. Trupul este făcut ca să “se întoarcă în pământ cum a fost, iar sufletul să se întoarcă la Dumnezeu care l-a dat” (*Eccl.12,7*).

Sfinții Părinți comentând Sf. Scriptura concepeau trupul și sufletul ca două moduri diferite de manifestare a “chipului lui Dumnezeu” în om. Primii creștini evitau de a da o definiție concretă a ceea ce se numește “chipul lui Dumnezeu”, pentru a apăra taina chipului existenței Divine de pericolul raționalizării exagerate.

Mai târziu, în epoca Evului mediu, în temeii în Apus, atunci când teologia creștină a alunecat spre “intelectuizare”, expresia după “chipul lui Dumnezeu” a fost interpretată în categorii “obiective” și identificată cu anumite atribute caracteristice “naturii spirituale” omenești.

Concepția despre om predominantă în Apus a suferit o mare influență din partea filosofiei grecești, uneori în forma simplistă. Concepția elină despre om ca “animal rațional” a fost folosită pentru dezmembrarea și contrapunerea sufletului trupului, materiei și spiritului. În limitele acestei concepții expresia “chipul lui Dumnezeu” este atribuită doar părții spirituale a omului, socotind că partea materială nu poate include în sine chipul nematerial al Divinității spirituale.

Astfel cu timpul s-a ajuns la concluzia că sufletul omenească individual este purtătorul chipului lui Dumnezeu fiindcă el are trei atribute care sunt caracteristice lui Dumnezeu. Este vorba de rațiune, libertatea alegerii și suveranitate.

În Sf. Scriptura partea spirituală a omului este numită uneori suflet (psihi), alteori spirit, duh (pnevma).

Părinții greci vorbesc despre componența trihotomica a omului numind și părțile ei și anume: - **nous**, **psihi**, **soma**, iar uneori despre două componente în natura omenească.

După cum reiese din cele spuse mai sus în prezent sunt două concepții despre natura omenească:

1. Dihotomia;
2. Trihotomia.

Dihotomia

Concepția dihotomică sau dualismul antropologic învață că sunt două componente ale naturii omului, trup și suflet. Sufletul și spiritul sau duhul sunt privite ca același fenomen, dar de o dezvoltare diferită. După dihotomie omul care se lasă legat de cele pământești, neridicându-se la o viață superioară, rămâne fizic sau trupesc; iar cel care se ridică la o viață religios-morală superioară, în duhul lui Hristos, este om spiritual sau duhovnicesc. Astfel, psihicul se numește suflet dacă în viață nu depășește naturalul, strictul trupesc; iar sufletul se numește spirit sau duh dacă se ridică prin har și stăruință în bine la o viață ce depășește naturalul. Prin aceasta se arată existența unei opoziții între omul neduhovnicesc și cel duhovnicesc (*I Cor. 2,14-15*); *15,45-46*; *Gal. 5,16-17* ș.a.)

Trihotomia

Concepția trihotomica vorbește despre trei componente în natura omenească. Este susținută de mulți Sfinți Părinți printre care și Sf. Teofan Zăvorâtul

Despre componența trihotomică a omului vorbește Sf. Atanasie cel Mare, Sf. Tihon.

Tot de concepția trihotomistă ține și Arhiepiscopul Luca Voino Iasinețkii în lucrarea sa *Duh dușa I telo* (Дух душа и тело). În fondarea părerilor sale trihotomiștii reies din anumite texte Biblice ca spre exemplu: “Cuvântul lui Dumnezeu este viu și lucrător... și pătrunde până la despărțirea dintre suflet și spirit, dintre încheieturi și măduva” (*Evrei 4,12*) sau: “Dumnezeul păcii să vă sfințească pe voi desăvârșit, și duhul vostru și sufletul și trupul...” (*I Tes. 5,23*).

Care dintre aceste concepții este adevărată este greu de spus deoarece nu s-a ajuns la un consensus al Sf. Părinți.

Renumitul teolog ortodox Vladimir Nicolaevici Losskii, zice ca diferența învățaturii trihotomiste de cea dihotomista este cauzată de terminologie: dihotomiștii vad în duh calitatea suprema a sufletului omenească prin intermediul cărei omul contactează cu Dumnezeu.

Doua memorii și două conștiințe ale omului

Omul posedă două feluri de memorie:

Memoria creierului (este asemănătoare cu memoria computerului) și memoria duhului. Ultima este bruiată în timpul lucrului intensiv al creierului. Doar în condiții speciale, în liniște când creierul este blocat în timpul somnului sau înainte de moarte, sau în timpul lucrării încordate a duhului aceasta memorie se manifestă în plinătate.

După moartea fizică când încetează cu desăvârșire activitatea creierului

rămâne doar o singura memorie, cea a duhului. Atâta timp cât viața noastră curge ca într-un caleidoscop în vuietul și zgomotul impresiilor exterioare, până când lucrează cu plină forță conștiința noastră fenominală, este închisă dar neîntreruptă activitatea conștiinței transcendente sau a supraconștiinței. Doar atunci când conștiința fenominală este constrânsă de către boală, somn, toxine, când activitatea normală a creierului este îngreuiată, doar atunci se întrezăresc unele scipiri ale conștiinței transcendente. Din viețile sfinților avem destuleilde care ne vorbesc despre faptul că suferințele, și durerile fizice deseori îi linișteau, eliberându-i de ispăte. Din viețile martirilor este clar ca chinurile fizice stingeau deseori conștiința fenominală și trezeau la activitate conștiința transcendentală, care se manifesta prin fericirea lăuntrică pe care o aveau suferind pentru Domnul.

O adâncă schimbare psihologică are loc în noi prin acțiunea harului lui Dumnezeu: “Să vă dăruiască, după bogăția slavei Sale, ca să fiți puternic întâriți, prin Duhul Său, în omul dinăuntru” (*Efesenii 3,16*).

Aceasta este existența adevărată, sau ipostasa, “eu dinăuntru” grație căruia omul se manifestă ca un fapt existențial, ne identic cu trupul sau cu sufletul. Acestea două doar toarnă puțină lumină asupra “eului” adevărat și sunt energii, manifestări, și metode de exprimare a ipostasei personale.

Deci, “eu” uman, ipostasă lui nu se identifică nici cu trupul nici cu sufletul, dar acționează și se face văzut prin funcțiile corporale și psihice. Iată din ce cauză nici un fel de dereglare fizică, sau psihică nu este în stare să-l lipsească pe om de “omul dinăuntru”, să-l facă neom, sau să-l nimicească ca fapt existențial.

În conformitate cu învățătura Bisericii, omul ca existență personală “în fața lui Dumnezeu” - cu alte cuvinte “chipul lui Dumnezeu” în om - nu poate fi localizat într-un anumit punct vremelnic sau interval de timp. Copilașul mic, omul “copt la minte” cel ce a murit în “floarea vieții”, bătrânul “putred” sau “cel bolnav psihic” - toți sunt în aceeași măsură personalități în fața lui Dumnezeu. Acest lucru are loc nu din cauza că “eu” omenească conștiința lui ar fi determinate de calitățile psihosomatice, ci de relațiile dintre om și Dumnezeu; de faptul că Dumnezeu iubește pe fiecare cu o singură dragoste, care “înviază morții și cheamă la ființă cele ce încă nu sunt” (*Romani 4,17*). Omul este persoană și chipul lui Dumnezeu în această lume în măsura în care el este capabil să răspundă dragostei și chemării adresate lui de către Dumnezeu. Prin mijlocirea funcțiilor psihosomatice fiecare dintre noi, liber administreză această capacitate, acceptând sau neacceptând chemarea și dragostea lui Dumnezeu, astfel ori îndreptând existența sa spre viață, care este legătura cu Dumnezeu, sau spre moarte, care este ruperea legăturii cu Dumnezeu.

În Africa, islamul pierde în fiecare an cel puțin 6 milioane de credincioși

Islamul pierde credincioșii în continentul African.

Deși mult timp s-a considerat că islamul este o religie majoritară în Africa, numărul practicanților acestei religii a scăzut până la 316 milioane, jumătate dintre care o constituie arabii din Nordul Africii. De fapt în restul teritoriului continentului sunt doar 150 de milioane de musulmani. În schimb a crescut considerabil numărul creștinilor: de la 1 milion, în anul 1902 la 330 milioane în anul 2000. Numărul bisericilor a atins cifra de 1, 5 milioane.

În fiecare oră 667 de africani se convertesc la creștinism, sau 16000 în fiecare zi. În fiecare an 6 milioane de musulmani se convertesc la creștinism. Deși, unii consideră că de fapt numărul africanilor convertiți la creștinism este cu mult mai mare și atinge cifra de 100000 pe zi.

Acest fapt îi pune în gardă pe teologii musulmani, care încearcă să schimbe situația.

Astfel Sheikh Ahmad Al Katani, președintele organizației *The Companions Lighthouse for the Science of Islamic Law in Libya*, preocupată de pregătirea cadrelor de misionari musulmani, consideră că o măsură care ar micșora numărul celor convertiți la creștinism ar fi deschiderea școlilor pe lângă moschei. Școlile preconizate vor primi la învățătură reprezentanți ai diferitor țări musulmane, care vor fi instruiți ca misionari. După ce vor trece cursul de instruire, aceștia urmează să se întoarcă în țările de origine.

Proiectul este susținut și de reprezentanții islamului stabiliți cu traiul în Europa. Printre aceștia se numără și Abbas Hamid din Olanda.

Prima Conferință panortodoxă consacrată muzicii liturgice

PSALM anunță convocarea primei conferințe panortodoxe consacrată muzicii liturgice.

Conferința va avea loc între 2-5 august 2006 în districtul mitropolitan Chicago, în biserica "Sf. Gheorghe" (Patriarhia Antiohiei) din or. Cicero, Illinois. Toate discuțiile vor avea loc sub lozinca: "Dați slavă lui Dumnezeu cu înțelepciune".

Conferința promite să găsească o armonie între închinare, cântare, educație și predică în biserică.

Discursul inaugural "Ascetismul și creativitatea" va fi pronunțat de pr. Thomas Hopko, fost decan la Seminarul Teologic Ortodox "Sf. Vladimir".

Printre participanții la conferință sunt reprezentanții multor jurisdicții ortodoxe din SUA și Marea Britanie: preoții Serghei Glagolev, Ephrem Lash, Ivan Moody, David Drillock, Tikey Zes, John Finley, Jessica Suchy-Pilalis; Protopsalții John Boyer, Joseph Morris, Nicola Resanovic, Andre Papkov, Mark Bailly și Vladimir Morozan.

La această conferință vor fi discutate cele mai stringente probleme legate de cântarea bisericească în bisericile din diaspora ortodoxă.

Biserica Ortodoxă Rusă din diasporă a decis reunificarea cu Moscova

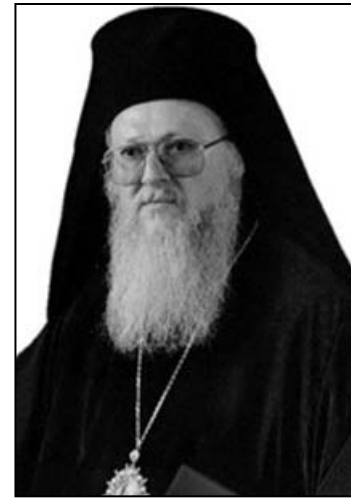
Biserica Ortodoxă Rusa din diasporă a votat pe data de 11 mai, la San Francisco, o rezoluție privind reunirea cu Patriarhia Moscovei, după mai mult de 80 de ani de separație, acțiune salutată astăzi de Patriarhia Moscovei. Prin această hotărâre se crează posibilitatea vindecării rănilor separării dintre Biserica Ortodoxă din Rusia și cea care s-a exilat după revoluția bolșevică din 1917.

Această decizie a fost luată de către delegații prezenți la cel de-al 4-lea sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse din străinătate, iar aceasta înseamnă că preoții și laicii Bisericii din străinătate doresc reunificarea. Biserica Ortodoxă Rusă din străinătate a fost creată în anii 1920 de către clerici care fugiseră din Rusia bolșevică odată cu 2,5 milioane de persoane. Responsabilii ei s-au rupt de ierarhia ortodoxă rămași în țară, considerând că episcopatul s-au supus autorităților comuniste, colaborând cu acestea.

Patriarhul ecumenic Bartolomeu I a primit premiul pentru pace

Patriarhul ecumenic Bartolomeu I al Constantinopolului a prezidat sâmbătă, 13 mai 2006, în Catedrala „Santa Maria del Fiore” din Florența, slujba Vecerniei. Motivul vizitei l-a constituit primirea din partea Fundației „Galileo 2000” a premiului pentru pace.

PF Sa a definit unirea dintre Biserici ca o cauză sfântă, amintind de drumul ecumenic parcurs în ultimii 40 de ani, marcat de vizita papei Paul al VI-lea la Istanbul în 1967 și de călătoria papei Ioan Paul al II-lea în Turcia, în 1979, la care se va adăuga, în noiembrie, prevăzută vizita la Fanar a papei Benedict al

XVI-lea cu ocazia sărbătorii Sf. Andrei, patronul Bisericii de Constantinopol. „Așteptăm cu bucurie și onoare vizita papei Benedict al XVI-lea”,

a spus Patriarhul Bartolomeu, „deoarece este un eveniment istoric pentru relațiile noastre, ce va întări legăturile noastre de fraternitate în Hristos”.

Ca recunoaștere a patrimoniului spiritual ce unește Occidentul și Orientul creștin, a fost anunțată transferarea la Constantinopol a rămășițelor pământești ale patriarhului Iosif al II-lea, al cărui mormânt se află în bazilica „Santa Maria Novella” și hotărârea Arhidiecezei de a pune la dispoziția comunității creștine ortodoxe citadine o biserică la Florența în care să se officieze Sf. Liturghie și să se poată reuni.

Între romano-catolici și ortodocși nu trebuie să fie competiție

Patriarhul Alexei al II-lea al Moscovei și al întregii Rusii a declarat că Biserica Ortodoxă Rusă și Biserica Romano-catolică trebuie să caute să dea mărturie împreună despre Dumnezeu, și nu să fie în competiție.

„Mi se pare evident că nu trebuie să ne întrecem între noi, competiția născând neîncredere și dușmănie. Dimpotrivă, trebuie să ne unim de dragul împlinirii măreței misiuni a proclamării cuvântului lui Dumnezeu oamenilor și pentru a mărturisi valorile

creștine societății de astăzi”, a spus PS Sa într-un interviu acordat agenției italiene ANSA. Patriarhul Alexei este convins de importanța deschiderii, iubirii creștine și încrederii, care trebuie să fie criteriile majore în relațiile dintre cele două Biserici.

Întrebat dacă este realizabilă depășirea schismei din 1054, patriarhul a spus că este necesar să se ajungă la „o înțelegere reciprocă acceptabilă privind locul papei în viața Bisericii și să se rezolve alte câteva probleme teologice”.

Papa vrea un rol mai mare pentru femei, dar nu preoție

Papa Benedict al XVI-lea a spus că este oportun să se analizeze dacă să li se acorde femeilor mai multe responsabilități în Biserica Romano-catolică, aceasta neincluzând însă preoția. Papa a făcut o distincție clară între ideea de a li se acorda femeilor mai multe responsabilități și problema femeilor preot, informează. Papa Benedict al XVI-lea a abordat aceasta temă răspunzându-i pr. Marco Valentini, vicar parohial la San Girolamo al Corviale, care a adresat întrebarea „De ce să nu li se permită femeilor să ia parte la conducerea Bisericii? De fapt, punctul lor de vedere cu privire la deciziile care trebuie să fie luate este diferit de cel masculin”.

În răspunsul său, papa a început prin a declara că preoții au experiența „femeilor credincioase care ne ajută pe drumul nostru”, acesta fiind unul dintre motivele pentru care „Biserica are o mare datorie de recunoștință față de femei”. De fapt, a clarificat papa, „femeile fac mult în conducerea Bisericii, începând de la surorile marilor Părinți ai

Bisericii, precum Sf. Ambrozie, la marile femei din Evul Mediu. Acest aspect harismatic se deosebește desigur de sectorul ministerial, în adevăratul sens al cuvântului, dar este o autentică și profundă participare la conducerea Bisericii”.

Această contribuție a femeilor „este întotdeauna un factor determinant, fără de care Biserica nu poate să trăiască”, a răspuns papa, care a clarificat că „slujirea preoțească este rezervată de către Domnul, așa cum știm preabine, bărbaților”. Potrivit episcopului Romei, punctul „decisiv” al problemei este următorul: „Nu bărbatul este cel care face ceva, ci faptul că preotul, fidel misiunii sale, conduce, deoarece - prin sacrament - Hristos însuși conduce, fie prin Euharistie, fie prin alte sacramente, astfel încât este întotdeauna Hristos Cel care prezidează. Totuși, este oportun să ne întrebăm dacă și în slujirea ministerială este posibil să se ofere mai mult spațiu, mai multe poziții de responsabilitate femeilor”.

Stimați cititori ! Nu uitați să vă abonați la “Curierul Ortodox” pe anul 2006

MATERIALELE PUBLICATE REFLECTĂ DOAR OPINIA AUTORILOR ȘI GRADUL LOR DE DOCUMENTARE

Stimați cititori, dacă ați citit ziarul și nu doriți să-l păstrați, transmiteți-l la alți cititori, dar vă rugăm să nu-l folosiți pentru necesități auxiliare

curierul ortodox
Publicație
în limba română
Indice de abinare: 22034

Adresa redacției:
“Curierul Ortodox”. Bd. Traian, 3/1
MD-2060
Moldova (Rep)
Tel. 77-25-33; 77-24-44

REDACTIA
Dr. Nicolae FUȘTEI - redactor șef,
Prot. Vasile CIOBANU - secretar responsabil,
Preot Dumitru Tolico - redactor tehnic

Tipografia “Prag”
str. Spicului 94,
Chișinău
Tirajul: 1200
Comanda: 780